

Veto

ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 11, '84-'85.

Nr. 11, dd. 27 maart 1985

Verantw. Uitg.: Paul Bijmans
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.
Tel. 016/22.44.38.

EN VERDER...

Internationale pleitwedstrijd	2
Bios' rakettenactie	3
'Rechts' en FKK	4
Katecheka's rakettenactie	4
KUL-bibliotheekwezen	5,6,7
Max Wildiers	8
Kringverkiezingen Medika	8
Kritische Pausessies	9
Leuven vol muziek	9
Universitair koor	9
Vanzwanse zwanst	10
Fellini-boek	10
Kringverkiezingen	11
Strip	11

Alles over het bibliotheekwezen aan de KUL:
p. 5, 6 en 7.

Debat legt plannen van minister bloot! Vijfde jaar voor aggregatie komt er!

Het debat over de lerarenopleiding dat woensdag 20 maart plaatsvond in de Nieuwe Valk was zeker geen hoogtepunt in de reeks debatten die door Kringraad al werden georganiseerd. De opkomst van het studentenpubliek was maar mager: hooguit vijftig mensen, waaronder dan nog een tiental docenten aggregatie. Dit weerspiegelt misschien de houding die de meeste studenten tegenover de aggregatie innemen: ongeïnteresseerd en passief. Hoewel, de concurrentie was groot. Die avond kumuleerden minsten vijf debatten het aanbod. In het gebouw tegenover de Nieuwe Valk vond een confrontatie over de kernbepaling plaats, veel meer een 'hot topic'. De lerarenopleiding zal dat nog worden...

Heet ging het er op dit debat trouwens ook niet aan toe. Op enkele uitschieters na verliep het debat zeer 'rustig'. Er heerste veel te veel consensus over de grote lijnen, de geschilpunten kwamen niet voldoende aan bod.

Studentenvertegenwoordiger Rudi Lanssens opende de discussie met het formuleren van enkele voorstellen om iets aan de lerarenopleiding te verbeteren: het omschrijven van vakinhouden in de wet, het bepalen van enkele randvoorwaarden (zoals een minimum hoeveelheid jaaruren, gereserveerd voor de aggregatie, binnen een totaal plafond voor aggregatie en 'vak'opleiding tesamen, een minimumpercentage praktijken binnen de aggregatie...) en, tenslotte, het installeren van docententeams voor het uitwerken van de inhoud van de aggregatievakken.

Het daaropvolgende uur spraken de sprekers één voor één hun huiver uit voor het opnemen van een inhoudsomschrijving van een vak in de wet. De huidige, inadekwate wetgeving heeft als voordeel dat men ze ruim kan interpreteren en omzelen. De universiteiten genieten daardoor van ruime vrijheden, iets waarvan aggregatie-mensen her en der goed gebruik gemaakt hebben.

De theorie

Het bezwaar dat Rudi Lanssens aangaf was dat de aggregatie nu veel te theoretisch is. Men zou de inhoud van de theorievakken veel meer moeten selecteren op basis van een relevantiekriterium. Deze onderliggende tetsis werd ook door de andere leden van het panel impliciet onderschreven.

Ook het interdisciplinair werken met docententeams als een middel om zo een selectie te bekomen is iets waar alle leden van het panel wel achter konden staan. Rector Verhaegen was de enige die voorbehoud maakte: zes specialisten te samen kunnen nog ergere resultaten voortbrengen dan één specialist alleen. Relevantie wordt met zo een team niet noodzakelijk gegarandeerd. Moderator Luc Baltussen vroeg of het werken met docententeams ook niet beter in de wet zou ingeschreven worden. Rector Verhaegen reageerde dadelijk dat men de universiteiten vrij moest laten: de houding van de mensen moet veranderen, maar men mag niet teveel regulariseren via de wet. J. Van Damme, docent in de pedagogie, wees er vervolgens op dat die vrijheid wel tot resultaat had dat verandering meestal niet plaats vond.

Bezadigd

De stelling dat de aggregatie over te weinig middelen beschikt en dat de nationale overheid met subsidies over de brug moet komen zodat de lerarenopleiding beter uitgebouwd zou kun-

nen worden in een apart instituut, had ook niet het verhoopte effect op de panelleden.

Prof. Engels, zelf een voortrekker van de lerarenopleiding, wees erop dat men de afgelopen decennia al heel veel had kunnen bereiken. Het budget voor de lerarenopleiding ligt niet meer zo laag als men in de gegeven omstandigheden had kunnen vrezen, hoewel dit geld vooral uit de inschrijvingsgelden voor de studenten geput wordt. Rector Verhaegen was van oordeel dat een minimumbudget voor de aggregatie in de wetgeving moest ingeschreven worden. Niet zozeer omdat meer geld naar de aggregatie zou gaan, wel omdat de huidige 'herverkaveling' in de praktijk wettelijk verplicht zou worden.

Over het algemeen gaf het panel nogal een bezadigde indruk, iets wat de jongere leden, Rudi Lanssens en pedagoog Van Damme niet verhelpen konden. De hoofdstrekking was dat men geen revolutionaire dingen mag verwachten, geen verregaande structurele ingrepen. Men zal de lerarenopleiding wel geduldig aandringend veranderen. Wie militantisme verwachtte, kwam op het debat bedrogen uit: strategie overwoog.

Vijfde jaar komt er

Het tema van een vijfde jaar voor aggregatie wakkerde de gemoeden feller aan. Kabinetlid Graeve verrast het panel en het publiek door een tip van de sluier over de plannen van het onderwiskabinet op te lichten. Hoewel men er budgettair geen extramiddelen voor kan vrijmaken, zal het vijfde jaar voor aggregatie er zeker komen — gesteld dat het huidige kabinet lang genoeg aanblijft.

In dat vijfde jaar zouden zowel theorie als praktijk gegeven worden. Meer theorie dus, in wisselwerking met praktika en stages. Aan de licenties zou slechts in aanzet nog een lerarenopleiding gekoppeld worden, aangezien men "geen twee heren tegelijk

kan dienen" — beter nà elkaar, met andere woorden.

Hoe men dit wonder — een ekstra jaar zonder veel bijkomende uitgaven — wil verwezenlijken kon dhr. De Graeve nog niet kwijt: het zou een bijzonder moeilijke opdracht worden. Wel was zijn pleidooi voor een integratie van alle lerarenopleidingen (van normaalschool over reagenten naar de universitaire 'aggregatie') bijzonder suggestief. Of karikaturaal voorgesteld: zullen afgestudeerde Germanisten en Wiskundigen binnenkort les in Paradiëns moeten gaan volgen?

Over de noodzaak van zo een vijfde jaar werd te weinig inhoudelijk gediscussieerd. Docent Van Damme gooide wel de steen in de kikkerpoel door een passus voor te lezen uit een verklaring

van minister Coens met betrekking tot de verlenging van de opleiding aan de reagentenscholen: die verlenging moet er komen ten einde in '86 geen diploma's te moeten uitreiken, wat een gunstig effect zou hebben op de arbeidsmarkt. De Graeve reageerde hierop verontwaardigd: zijn baas had wel degelijk pedagogisch motieven om die verlenging door te voeren. Dat dit budgettaire voordelen had, was een gelukkig samengaan van omstandigheden. Men zal De Graeve natuurlijk op zijn woord geloven. Maar de indruk dat over het pedagogisch effect en de noodzaak van het vijfde jaar nog heel wat gediscussieerd zal worden, vooral wanneer de plannen concrete gestalte zullen aannemen, kan dit woord niet wegnemen.

Wouter Colson

Begrotingen studentenorganisaties

Veiling per opbod

Op de vergadering van de Raad voor Studenten-voorzieningen (RVS) van vorige vrijdag stond andermaal de discussie betreffende de toekenning van subsidies aan studentenorganisaties (ASR en KrUL) centraal. Typerend was dat er niet alleen over gediscussieerd werd, maar dat er ook nog een definitieve beslissing uit de bus kwam. Een sfeerbeeld.

Even ter herinnering het deel van de sociale gelden van de RVS dat voor studentenorganisaties bestemd is, bedraagt dit jaar 11.715.000. Vorige vergadering werd de begroting van Kultuurraad, Sportraad en Isol goedgekeurd voor respectievelijk 3,5 miljoen, 1,6 miljoen en 0,5 miljoen. Samen goed voor een bedrag van 5,6 miljoen, het overige deel (6.115.000) diende nu verdeeld te worden tussen Sociale Raad, Kringraad, Veto en FKK enerzijds en Krul anderzijds.

Twee visies

Bij het aansnijden van de kwestie stelde voorzitter Sabbe voor dat beide koepels hun standpunt betreffende de verdeling van de gelden duidelijk zouden formuleren en toelichten.

De ASR-delegatie herhaalde dat ze van oordeel is dat aan Krul geen toelage dient toegekend te worden. Neen, hiervoor steunt ze zich niet op een a priori stelling, een dogma, maar op de doelstellingen van de RVS. Eén en ander wordt duidelijk in herinnering gebracht aan de hand van een nota van ASR aan RVS, waar in een volgend artikel dieper zal op ingegaan worden. Samenvattend kan je stellen: één van de belangrijkste doelstellingen van de RVS bestaat erin een bijdrage te leveren tot de verdere demokratisering van het onderwijs. Ook de ASR-werking spitst zich voornamelijk hierop toe. Zowel Sociale Raad als Kringraad concentreren zich op een

gans gamma onderwerpen, die respectievelijk het sociaal-economisch luik van de demokratisering en de onderwijsproblematiek behandelen. Rond deze topics wordt op verschillende vlakken gewerkt: studiewerk, discussie- en informatieverspreading, mede-beheer en tenslotte actie. De ASR poogt hiermee een wezenlijke bijdrage te leveren tot de demokratisering en meent dat hierdoor hun begrotingsaanvraag inhoudelijk gerechtvaardigd is.

De ASR benadrukt dat dit beeld bezwaarlijk opgaat voor de Krul. Dat de Krul de demokratiseringsgedachte niet (hoog) in het vaandel draagt, betekent niet dat de Krul geen bestaansrecht heeft, maar het betekent wel dat een dergelijke begrotingsaanvraag niet op zijn plaats is bij de RVS. En daarover gaat het hier toch, dachten we.

De Krul-delegatie repliceert door te stellen dat ze wel voor demokratisering van het onderwijs is, zij het een andere versie (dynamischer?). Gelukkig helpt voorzitter Sabbe hen eraan te herinneren dat ze ook nog een voorstel hebben tot verdeling van de subsidies: namelijk de 60% (ASR) - 40% (Krul).

Tenslotte vraagt de ASR een stemming over haar voorstel: 7 tegen, 4 pro en idem onthoudend.

Diskussie FKK

Voorzitter Sabbe opent zijn bezorgdheid over de erkenning van de vrije verenigingen. Tot nu toe gebeurde dit door de financiële controle commissie (FKK), waarover de ASR controlebevoegdheid heeft. Door het ontstaan van de Krul, is het niet verdedigbaar dat FKK alleen onder de bevoegdheid van ASR valt, aldus de voorzitter. Omdat er nog niet beslist is welke instantie(s) in de toekomst met de erkenning van de vrije verenigingen zal belast worden, wordt er voorgesteld (en goedgekeurd) het toegekende bedrag aan FKK van vorig jaar (± 350.000) uit de begrotingsgelden te halen die bestemd zijn voor ASR en Krul.

(vervolg op p. 3)

"En ik vind dat een schande van de bisschop!", aldus rector De Somer op het debat Nukleïtis van 20 maart, georganiseerd door de Medische Werkgroep Tegen Atoomwapens (MWTa). Op deze geanimeerde confrontatie van pro en kontra atoomwapens vielen trouwens nog wel meer straffe uitspraken, niet altijd over de halfslachtige houding van de Belgische bisschoppen. V.l.n.r. prof. Reyckler van Pol & Sok, Kolonel Hollants van de defensiestudiedienst, moderator Herman De Prins, Piet, prof. François van Toegepaste Wetenschappen en dr. De Loof van de MWTa. Megatonnen, missies, kernkoppen, Hiroshima, nukleaire winter, MX... om nachtmerries van te krijgen. (foto Veto)

LEZERSBRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op de het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejaar en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ca. 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort.

Over de atoom-energie-bom

Het valt mij op dat de strekking van de laatste artikelen in Veto (onder andere François in Veto nr 18, 19, 20; De Loof, Lefèvre, Vanheerentals in Veto nr 23) over het wel en wee van de atoom-energie-bom steeds uitmondend in:

- een futuristisch gepland doemdenken over...
- een hopen op, geloven in... o.a. politici... en actiegroepen...
- een quasi literaire verhandeling met veel cijfers, afkortingen en verwijzingen... en dan...

Nergens wordt er in deze artikelen vanuit een evolutief standpunt gekeken naar de kern-energie-problemen. Alsof de evolutiekracht niet bestaat!

Het is mijn persoonlijke ervaring dat vanuit een evolutief standpunt het vallen — van het woord — atoom-bom niet onmiddellijk hoeft uit te lopen in een (doem)denken over, een hopen op en geloven in, een geknutsel met...

Huug van de Rijdt

N.v.d.r.: Wil je misschien iets duidelijker...

Kernraketten (2)

Dat de beslissing van de regering om kernwapens te installeren in ons land vele mensen diep ontgoocheld heeft, lijkt geen enkele twijfel.

Niet alleen was deze beslissing absoluut ondemocratisch, want genomen door politici, door ons verkozen, ook al was zeg maar 75% van de Belgen ertegen, maar ook nog een gemiste kans. Een gemiste kans om de loop van de wereldgeschiedenis te veranderen. Het zou de eerste keer geweest zijn dat een regering bewust koos voor het gezonde verstand en niet voor de dwaaze wapenwedloop. De regering had een unieke kans de spiraal van de wedloop te doorbreken en een signaal naar de wereld toe te zenden. Nu besliste een regering anders, een regering die kristen-democratisch is en liberaal en toch zich geen vragen stelt bij een wapenwedloop die per seconde 1.300.000 fr aan wapens uitgeeft, terwijl er ieder moment van de dag mensen ergens ter wereld sterven van honger. Dat is niet kristen-democratisch, niet liberaal, maar lugauber en barbaars. Iedere frank die de regering aan de kruisraketten geeft en gaf, is er één teveel en tekens opnieuw een gekruisigde Kristus; iedere frank kon ze beter besteden om mensen te helpen die het geld wel nodig hebben.

Niet alleen deed onze (?) regering iets wat de onvrede in de wereld bevordert, maar ook iets wat de onvrede in eigen land verhoogt. Zonder twijfel zijn ganse troepen van de bevolking diep geschokt in hun vertrouwen in de democratie en de morele waarden van onze samenleving. En ik kan hen geen ongelijk geven. Zonder twijfel zijn velen, die zich inzetten op alle vlakken voor vrede en rechtvaardigheid, en die zo een stuwende kracht vormen in de samenleving, diep verbitterd. De beslissing van de regering heeft iets doodgemaakt in de bevolking en aan de andere kant drijft zij mensen tot het innemen van ekstreme standpunten. In krisistijden zijn er vaak al scherpe tegenstellingen in de bevolking, die zo verhoogd worden.

Met te beslissen tot plaatsing heeft de regering niets goeds gedaan: de

enigen die zij steunde daarmee zijn een handjevol mensen die massa's geld verdienen met wapenning en een paar politici die denken dat niet installeren onze beschaving in gevaar brengt. Plaatsen van raketten is echter tegelijk een ontkenning van die beschaving.

Bert Broens

Kernraketten (3)

't Is zondagavond. Ik ben zojuist op mijn kot gearriveerd. Op de radio zeurt die onvermijdelijke Lutgart Simoens. Ik help haar vlug de ether uit en probeer de gebeurtenissen van de laatste dagen op een rij te zetten. Wat springt er onmiddellijk in het oog? De raketten natuurlijk. 'n Mooie boel. Raketten ja, raketten nee, uitstel...? Vindt Martens ook voor dit probleem een typisch Belgische oplossing? En dan, ho ironie, Tindemans die een verzoenend gebaar moet stellen aan Gromyko. Terwijl ze in de Verenigde Staten reeds fluïdend de vliegtuigen met bestemming Florennes aan het vollen zijn, zich van geen kwaad bewust. Kernraketten moet, kernraketten doet je goed. Reagen heeft trouwens nooit goed begrepen wat er in ons landje roerde.

Iedere idealist die nog een beetje hooft koesterde, kreeg vrijdags een definitieve por in de ribben. Van de Heer Martens himself. De sprookjes zijn de wereld nu wel uit... Het spelletje had lang genoeg geduurd. De raketten worden geïnstalleerd, volgens schema. Punt.

Pasten de gebeurtenissen en uitspraken van de afgelopen maanden in een vernuftig opgezet scenario? Een stukje beroepstoneel van amateur-politici? Een rookgordijn, een list om de kristelijke arbeidersbeweging te laten zien dat men echt wel zijn best gedaan heeft?

Of was het een geïmproviseerd geklungel met als laatste kapriool het onwaarschijnlijke voorstel aan de Russen om het "Star Wars" programma los te koppelen van de gesprekken in Genève.

Whatever it may be, de gevolgen zullen niet op zich laten wachten. De CVP heeft de strop om het hoofd gelegd. De kiezers zullen hem wel aanhalen.

Eigen schuld, dikke bult.

Jörgen Oostermaal

Germania en hereniging

Ik wil, als preses van Germania, reageren op een verkeerde voorstelling van feiten die Faze brengt in haar laatste nummer.

Germania heeft bij geen enkele gelegenheid en op geen enkele vergadering een standpunt ingenomen tegen hereniging. Wel zijn door het presidium een aantal bedenkingen geformuleerd op het verzoeningsvoorstel van Medika. Daaruit besluiten dat Germania tegen hereniging is, lijkt men wel verzeocht. Ik wil hierop reageren omdat ik anders, indien de door Faze voorgestelde feiten zo waren, ontslag zou moeten nemen als kringraadvertegenwoordiger van Germania.

Ivan De Vadder preses Germania

Voorzichtig

Het redactioneel van Faze 7 gaat over de laatste verzoeningsvergadering tussen alle kringen (het medika-voorstel). Ik voel men persoonlijk aangevallen. Als het waar was wat daar staat, ben ik verplicht ontslag te nemen als presidiumlid van Klio en als voorzitter van Sociale Raad. Daarom reageer ik langs deze weg.

De schrijver van het redactioneel beweert dat de ASR haar zonen had uitgezonden. Hij noemt geen namen (om recht op antwoord te vermijden?), maar ik behoort wel tot de drie (van de vier) vertegenwoordigers van ASR op de Raad voor Studentenvoorzieningen. Wat me wel erg vereert is dat de schrijver mij rekent bij de harde ASR-studentenkern. Zo had ik het nooit bekeken. Is de mytevorming dan al begonnen?

Mocht ik daar inderdaad zitten als

gezonden door 'het politburo' (VRG-preses Ivo Mechels gebruikte deze term voor het Centraal Orgaan van ASR-tijdens het ASR-KRUL-debat op Scorpio, begin dit schooljaar), dan loop ik het risico een motie van wantrouwen te krijgen als sociaal-afgevaardigde van Klio. Onze preses had me gevraagd om op deze vergadering de zienswijze van Klio weer te geven, omdat hijzelf en onze kringraad-afgevaardigde in Parijs waren.

Op Sociale Raad zou men met recht mijn voorzitterschap in vraag stellen, want de Algemene Vergadering had me geen mandaat gegeven om daar de standpunten van SoRa te verdedigen. Kortom, ik en de andere mensen van ASR-kringen zaten daar als kring-vertegenwoordigers en spraken vanuit de discussie op hun kringen. Er was helemaal niets afgesproken.

Beste Faze-redakteur, is het uw bedoeling ruzie te stoken? Ik geloof van niet. Maar wees toch wat voorzichtiger a.u.b., want door zulke insinuaties en leugens breng je mensen in een lastig parket. Op andere onwaarheden in het artikel kan hier niet ingegaan worden, anders wordt deze lezersbrief te lang.

Marcel Lauwers
Klio-presidiumlid
SoRa-voorzitter

KOLOFON

Veto, jaargang 11, nr. 25
dd. 27 maart 1985

Redaktie

Peter Mostrey, Bart De Moor,
Pascal Lefèvre, Dirk De Nagel, Bert Malliet

Hoofdredakteur

Polleke Bijns

Redaktiesekretaris

Filip Huyzentruyt

Eindredakteur

Filip Huyzentruyt

Medewerkers

Eddy Daniels, Koen Cauwelier,
Vanzwanske, Toon Boon C. Jan Huysse, Katrien Van Schuylenbergh,

Rechtsstudenten schitteren in internationale pleitwedstrijd

VRG — Elk jaar wordt er voor de rechtsstudenten op wereldschaal een internationale pleitwedstrijd georganiseerd. Die noemt de Jessup Moot Court, en wordt georganiseerd door de American Society of International Law. Zoals men van deze vereniging kan verwachten, legt zij de pleiters een onderwerp van internationaal recht voor.

Aan deze wedstrijd nemen jaarlijks een 200-tal rechtsfakulteiten van overal ter wereld deel. In elk deelnemend land wordt een nationale selectie gehouden, waarbij de diverse universiteiten zich in de voertal Engels moeten meten met hun concurrenten. Parallel met deze nationale wedstrijden worden in de Amerikaanse regio's selecties doorgevoerd. De winnaars van de nationale

selecties komen dan samen te New York, om er de internationale Jessup Moot Court te betwisten. Terzelfder tijd bekampen de Amerikaanse regio-winnaars elkaar te New York. De winnaars van beide sekties (Amerika, rest van de wereld), mogen daarna met elkaar in de clinch gaan via pleidoioen, geschreven besluiten en keiharde vragen.

Dit jaar is het onderwerp wel aangepast aan de actualiteit. Immers, zowel voor de nationale, regionale als internationale "prijskampen" krijgen alle deelnemers hetzelfde fiktief probleem opgedist. Voor de gelegenheid wordt een bombardement van een bedrijf waarin kernwapens gefabriceerd worden voorgewend. Het verjaardagen van de kernwapens gebeurt er tegen de wil van andere landen. De pleiters dienen argumenten te vinden voor het bombardement van de fabriek, naast zoveel mogelijk tegenargumenten.

Aan de Belgische selectie werd dit jaar deelgenomen door de rechtsstudenten van de UCL, ULB, de UIA en de KUL. Voor de vierde achtereenvolgende keer toonde de KUL zich de sterkste in deze selectie. Het Leuven team bestaat uit vier laatstejaars (Sonja Boelaert, Alain de Crombrughe, Xavier Remy en Philippe Rombaut). Begeleiders zijn prof. Van Houttek, docent internationaal recht, en zijn assistent Wim Dejonghe.

Dit team moet nu België eer verdedigen in New York, van 20 tot 27 april. Met spanning wordt uitgekeken naar het resultaat van de Leuvense ploeg. In het verleden deed Leuven het in Amerika immers niet slecht. Enkele jaren geleden sneuvelde men zelfs pas in de halve finales. Wordt het deze keer een finaleplaats? (TBC)

ACCO

Tiensestraat 134-136

3000 LEUVEN

ACCODATA DISKETTES

ACCODATA OPBERGING

ACCODATA MEUBILAIR

ACCOMEDIASAFES

ACCO ERGO-FIT DESKS

ADVERTENTIE

'Rechts' boos op FKK

Dat een aantal vrije verenigingen niet tevreden waren met de toestanden die heersten in de Financiële Controle Commissie (FKK) was al lang bekend. Nieuw is wel dat een aantal onder hen de koppen bijeen gestoken hebben. Vijf erkende verenigingen, nl. CDS, KIB, KVHV, VUJO en Europakring hebben aan voorstel geformuleerd om naar eigen zeggen de FKK te sanceren.

Om dit voorstel aan de pers bekend te maken organiseerden zij op maandag 18 maart een persconferentie in het Internationaal Pers Centrum te Brussel. Onder een zeer beperkte belangstelling konden zij daar hun boerling boven de doopvont houden. Ook Veto was aanwezig.

De Financiële Controle Commissie van de vrije verenigingen, beter bekend onder de afkorting FKK, werd in 1972 opgericht, toen de Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS) de problematiek doorschoof naar de ASR. De inleiding bij de statuten van de FKK vermeldt hierover "... omdat het aantal aanvragen steeg en om de daardoor bijkomende administratie te vermijden, werd de subsidiëring van studentenverenigingen ondergebracht onder de financiën van de ASR."

Het idee achter de FKK was het stimuleren van de maatschappelijke bewustwording en vorming van de studenten. De studenten moeten in eerste instantie zoveel mogelijk met eigen middelen zien rond te komen, maar ter ondersteuning worden een deel van de onkosten betaald.

Dit jaar mag de FKK een bedrag van 400.000 F verdelen onder de erkende verenigingen. Die kunnen alleen aanspraak maken op subsidies voor ingerichte activiteiten op basis van vastgestelde tarieven. Maandelijks worden alle subsidieaanvragen onderzocht door de vergadering van de FKK waarin iedere erkende vereniging één stem heeft. De verenigingen beslissen dus onder elkaar.

Jaarlijks moet elke vereniging opnieuw een erkenningsaanvraag indienen, waarin die vereniging moet aantonen dat ze voldoet aan de huidige acht criteria. Over die erkenning beslist in eerste instantie de FKK volgens dezelfde stemprocedure, per erkende vereniging één stem. Deze beslissing wordt dan doorgepeeld naar het overkoepelend studentenorgaan die erkenning moet bekrachtigen. Negatief geadviseerde verenigingen kunnen beroep aantekenen bij datzelfde overkoepelend orgaan.

Kritiek

Volgens de hoger vermelde verenigingen is de FKK zonder twiifel. De reden hiervoor moet gezocht worden in de huidige criteria, er is geen positief controlemiddel mogelijk, men moet gewoon 'zeggen' dat men aan de criteria voldoet, hetgeen door hen als een gebrek ervaren wordt.

De huidige criteria hebben volgens hen geleid tot een politisering, namelijk een numeriek overwicht van linkse organisaties, dit dankzij de dekmantelorganisaties die 'links' in de FKK wist te parachuteren. Zij vinden het paradoxaal dat verenigingen met een zeer kleine achterban het merendeel van het geld van de FKK binnenrijven. Hierbij moet wel vermeld worden dat het de bedoeling van FKK is om activiteiten te subsidiëren, niet verenigingen a rato van hun ledenaantal. Het gaat om een kwalitatieve en niet om een kwantitatieve subsidiëring.

Een ander argument is de afscheuring van KUL uit de ASR. Het overkoepelend studentenorgaan is volgens de statuten de beroepsinstantie. Door de splitsing is ASR niet meer representatief. Het feit dat Sociale Raad en Kringraad tesamen zouden kunnen beslissen is voor hen totaal onaanvaardbaar.

Voorstellen

De voorstellen die zij lanceren behelzen twee aspecten, een uitbreiding

van de huidige criteria en het terugsturen naar de RVS van de FKK. De nieuwe criteria zijn een overname van de oude, met een duidelijke omschrijving van wat eronder verstaan wordt.

Vroeger stond er dat een vereniging hoofdzakelijk uit studenten zou moeten bestaan; zij stellen voor dat het bestuur volledig uit studenten zou bestaan. Hiertoe moeten 7 studentenkaarten getoond worden; bovendien zijn tesisstudenten en vrije studenten uitgesloten. Om mantelorganisaties tegen te gaan, mag men maar bestuurslid zijn van één erkende vereniging tegelijkertijd. Bovendien moeten alle verenigingen een verschillend contactadres hebben (nu hebben bijvoorbeeld MLB en AIB hetzelfde contactadres).

Het aantal activiteiten en de vorm ervan wordt ook bepaald: er moeten er minstens drie zijn en ze moeten doorgaan in een lokaal van de KUL. Dit kan misschien problemen opleveren. Iedere vereniging die een lokaal gebruikt van de KUL moet daarvoor een aanvraag indienen op het vice-rectoraat, bij prof. Sabbe. Indien deze expliciet weigert een lokaal ter beschikking te stellen van bepaalde verenigingen, dan kan die vereniging naar de letter niet voldoen aan de erkenningscriteria voor het volgende jaar.

Nieuw is de bepaling over geweld. Een vereniging die offensief geweld gebruikt, gepropageerd of anderen ertoe aangezet heeft, komt niet in aanmerking voor erkenning. Het bewijs moet geleverd worden door een andere vereniging. Het voorbeeld dat zij hier al dadelijk aanhaalden was de TAK-betoging van 14 november 11, het oproepen tot een blokkade zou volgens hen al een inbreuk bevatten op deze bepaling. Er werd een aantal keren herhaald dat het niet hun bedoeling zou zijn om 'links' te treffen, wel om bepaalde toestanden te sanceren.

Organisatie

De praktische organisatie zouden zij "... uit studentenhanden halen, vermits dit in het verleden tot heel wat knoeiwerk heeft aanleiding gegeven." De erkenning zouden zij laten doen door één persoon die aangesteld zou worden door de academische overheid van de KUL. Verenigingen kunnen elkaar onderling wel een loer draaien, ze mogen in een niet-bindend advies aantonen dat anderen niet aan de

kriteria voldoen. Tegen de beslissingen van deze persoon zou in beroep kunnen gegaan worden bij de RVS, wiens beslissing onherroepelijk zou zijn.

Is deze problematiek niet te belangrijk om ze in handen te geven van één persoon? Welke zijn de garanties dat deze persoon onbevooroordeeld is, dat hij onpartijdig zou zijn? Stel dat Sabbe wordt aangeduid... Inderijd werd de FKK doorgeschoven naar de studenten wegens de lasten. Het is te verwachten dat de RVS niet direkt happig zal zijn om dit bijkomstig werk terug op zich te nemen, zeker gezien het controversiële karakter van de hele zaak. Op de voorlaatste RVS-vergadering gingen er al stemmen op om de FKK gewoon af te schaffen, kwestie van besparingen. Deze evolutie wordt alleen maar in de hand gewerkt door dit voorstel. De verwachting is dat de RVS vriendelijk maar bestid bedankt voor het bijkomende werk en de FKK laat ophouden te bestaan.

Liever afschaffen

Het is niet te ontkennen dat er hier en daar in het voorstel en in de bijhorende persmap een interessant puntje staat, maar er staan er een heleboel waarom veel bedenkingen gemaakt kunnen worden. Maar er is meer. In feite lost dit voorstel de problemen i.v.m. FKK niet fundamenteel op, de discussie wordt gewoon verlegd. Inhoudelijke discussies zoals die de vorige jaren opdoken, zullen vervangen worden door formeel welles-nietes geschreeuw. Trouwens de bepaling i.v.m. "maatschappelijke bewustwording", wat de reden was om NSV uit te sluiten, werd letterlijk overgenomen zodat de discussie daarrond ook niet wegvalt.

Of met dit voorstel mantelorganisaties tot het verleden zullen behoren, is ook de vraag. Eénmans (politieke) verenigingen zullen verdwijnen; grotere organisaties zullen zonder problemen zeven niet-bestuursleden kunnen oprotrommelen.

Blijkbaar liggen al de problemen i.v.m. de FKK sommige mensen zwaar op de maag. Ze verklaarden dat ze nog liever de FKK helemaal afgeschafte zouden zeggen dan dat de huidige toestand zou behouden blijven, een zeer bedenklijk standpunt voorwaar.

Bruno Peeters

De huidige erkenningscriteria

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring door de ASR moet een vereniging aan volgende criteria voldoen:

1. De vereniging moet hoofdzakelijk uit studenten bestaan.
2. zij moet een actief karakter hebben, dus zelf initiatieven nemen.
3. zij moet naar buiten uit actief zijn, d.w.z. dat zowel leden als niet-leden toegang moeten hebben tot de meeste activiteiten.
4. zij mag niet het statuut hebben van een raad of een fakulteitskring.
5. zij moet als groep uitgebouwd zijn, d.w.z. dat zij beschikt over een permanent secretariaat of minstens een contactadres.
6. De vereniging moet tot doel hebben bij te dragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten, met uitsluiting van louter culturele of sportverenigingen of gezelligheidsclubs.
7. Een nieuwe vereniging kan slechts na één jaar werking als dusdanig erkend worden.
8. De erkenning geschiedt door het algemeen overkoepelend studentenorgaan.

De voorgestelde nieuwe erkenningscriteria

1. De vereniging moet hoofdzakelijk uit studenten bestaan en haar bestuur uitsluitend. Hiertoe dient elke vereniging de naam, het adres, het kotadres en de studierichting van 7 bestuursleden, waaronder de voorzitter van de vereniging en de verantwoordelijke voor FKK op te geven. Deze 7 bestuursleden mogen geen bestuurslid zijn in een andere vereniging die om erkenning vraagt. Op het moment van de erkenningsaanvraag moeten de studentenkaarten, of een door de K.U. Leuven gelegitimeerd afschrift ervan, getoond worden. De 7 bovenstaande bestuursleden mogen geen tesisstudenten of vrije studenten zijn. Een van de genoemde bestuursleden moet als verantwoordelijke uitgever fungeren op het moment van de erkenningsaanvraag.
2. De vereniging moet een actief karakter hebben. Daartoe heeft zij het voorbije jaar minstens drie activiteiten georganiseerd die:
 - a. plaatsvinden in een zaal van de KUL;
 - b. openbaar waren en waartoe iedereen werd uitgenodigd via gedrukte affiches, en waar iedereen ook effectief toegang kreeg.
 - c. een spreker (of sprekers), die geen student is (zijn), aan het woord laten;
 - d. zonder de medewerking van een andere vereniging gebeurde.
3. De stemgerechtigde verenigingen moeten het voorbije burgerlijke jaar minstens vijf subsidie-aanvragen ingediend hebben bij de FKK.
4. De vereniging mag niet het statuut hebben van een raad of een fakulteitskring.
5. De vereniging moet beschikken over een eigen permanent secretariaat of minstens een eigen contactadres in Leuven. D.w.z. dat geen enkele andere studentenvereniging hetzelfde secretariaat en/of contactadres heeft.
6. De vereniging moet tot doel hebben bij te dragen tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten. D.w.z. dat louter culturele en sportverenigingen of gezelligheidsclubs uitgesloten zijn.
7. De vereniging heeft het voorbije burgerlijke jaar geen offensief fysiek geweld gebruikt, gepropageerd of anderen ertoe aangezet. Dit wordt vermoed, tenzij een andere vereniging het tegenbewijs levert.
8. Een nieuwe vereniging kan slechts na één jaar werking als zodanig erkend worden. De werking van een dergelijke vereniging begint wanneer zij een activiteit organiseert zoals vermeld in punt 2.
9. Bovenstaande criteria worden kumulatief toegepast.

Eerste fakultair protest tegen kernraketten

Katechitika — De Leuvense kring van Godsdienstwetenschappen organiseerde woensdag 20 maart een 'vredesvoormiddag'. Hiermee wilden zij duidelijk laten horen dat ook voor hen de beslissing tot het plaatsen van de kernraketten in Florennes onaanvaardbaar is.

In de hele fakulteit werden die woensdag tussen 10 en 12 uur alle lessen geschorst. De profen werden van dit initiatief op de hoogte gebracht en konden, indien gewenst, in samenspraak met de studenten hun lessen naar een latere datum verplaatsen.

Ter vervanging van deze lessen was 'groene jongen' Luk Verstylen uitgenodigd voor een spreekbeurt. In zijn betoog kwamen heel wat aspecten aan bod. Zo sprak hij ondermeer over de misleiding en ontmoediging van de Belgische bevolking. De rakettenkwestie noemde hij daar een schoolvoorbeeld van. Hij pleit dan ook voor een zich waakzaam en weerbaar opstellen van de burger. En dat men dat ook duidelijk moet laten blijken door korte, originele acties te voeren.

Verder had Katechitika nog een pamflet opgesteld waarin de ordewoorden van de betoging van 17 maart nog eens in herinnering werden gebracht. Geen nieuwe atoomwapens, noch in België, noch in enig ander Europees land. Neen aan Pershing II, Cruise Missile en Neutronenbom. Bevriezing van de nukleaire wapenwedloop in Oost en West. Kernwapenvrij Europa. Vrede door en voor ontwikkeling. Een zelfstandige en actieve vredespolitiek door België. En tot slot: nooit meer oorlog.

Katechitika kan zich niet verzoenen met de massamoordwapens die overal

ter wereld de erbieid voor het leven verloochen. Dit betekent ook dat de kring reageert tegen alles wat het leven schendt en dus tegen kernwapens in het bijzonder.

Om 12 uur gingen men in stille optocht naar Alma II om daar een hongervakete houden. Na afloop gingen de

deelnemers hand in hand terug naar het Maria-Theresia Instituut waar de aktie ontbonden werd.

De godsdienstwetenschappers hoopten met deze aktie tevens een signaal te geven voor andere kringen om ook hun verontwaardiging te uiten. Als immers "de studenten, de toekomstige

kaders van de maatschappij, niet meer reageren dan is het wel erg gesteld, én met de maatschappij". Het mag Katechitika een riem onder het hart zijn; in de daaropvolgende dagen waren er nog wel meer akties gepland door

verscheidene studentenkringen. (HVC)

In stille optocht trokken de studenten GDW door het stadspark naar Alma II om te protesteren tegen de waanzin van de kernbewapening. (foto Veto)

HET BIBLIOTEEKWEZEN AAN DE KUL

Het labirint van Leuven

Wie vandaag op het Ladeuzeplein staat en naar het statige gebouw van de Centrale Bibliotheek kijkt, krijgt nogal eens het fiere gevoel dat eeuwen intellectuele ontwikkeling op hem neerzien.

Dat is bedrieglijk — zoals blijkt als je de stenen met inscripties van milde schenkers van dichtbij bekijkt: nagenoeg alle verwijzen naar Amerikaanse personen en instellingen en ze dateren van na 1918.

Inderdaad: dat mooie, maniëristische gebouw staat er pas sinds de ravage van 1914-18. Het is een schenking van de aanvankelijk nog neutrale USA — verantwoordigd door de barbarij van de troepen van *der Kaiser*. Troepen die niet alleen het onschuldige België verkracht hadden, maar daar nog bovenop de bibliotheek van de wereldberoemde universiteit hadden aan flarden gesneden.

Vallen en opstaan

Het pad van onze universiteitsbibliotheek is niet over rozen gegaan. Aanvankelijk is er zelfs niet eens een bibliotheek: profen, kolleges en fakulteiten legden privé-kollekties aan. Via schenkingen en erfenissen groeit een begin van centralisatie.

Maar de grote crisis van de 16de eeuw — de godsdienstoorlogen, de afscheiding van het Noorden, pest en overstroming in Leuven — desorganiseerde de universiteit én haar bibliotheek volkomen.

Het zijn de aartschertogen Albrecht en Isabella die orde op zaken stelden: de Leuvense universiteit wordt een nationale instelling. De bibliotheek komt in de Hallen aan de Naamsestraat. De zeventiende eeuw ziet zelfs al een eerste bibliotekaris en — voor die tijd een nieuwheid — een gedrukte catalogus.

Toch blijft die boekenverzameling een onpraktische en weinig effectief gebruikte pronkkollektie; ondergebracht in wat vandaag de promotie-zaal is.

Pas in de tweede helft van de achttiende eeuw ontstaat er zoiets als een "bibliotekbeleid": er komen vaste inkomsten via taksen op universitaire drukkerijen en boekhandels, er komen abonnementen op tijdschriften, er worden eigen aankopen gedaan op buitenlandse veilingen.

Toch blijft het rommelen: verschillende bibliotekarissen worden tot ontslag gedwongen. In 1773 wordt de Jezuïetenorde opgeheven door de paus; in 1783 verbiedt Jozef II de kontemplatieve kloosters. Hun kollekties stromen toe. Maar: de universiteit van Leuven wordt een bolwerk van kerkelijke oppositie tegen de regeringspolitiek; de bibliotheek wordt verwaarloosd.

Als de Franse Republiek binnenmarcheert, wordt ze in 1795 tot Stadsbibliotheek. Oude theologische werken worden opgeruimd, moderne wetenschappelijke werken doen hun intrede. In 1817 komt de bibliotheek terug bij de heropgerichte katholieke universiteit. Maar die universiteit heeft middelen tekort en in 1835 wordt de bibliotheek overbodig geacht.

Tot ongeveer 1860. Pas vanaf 1885 wordt ze echt wetenschappelijk opgebouwd. Vooral rektor Ladeuze, in functie in 1909, wordt de grote promotor: er komt een bibliotek-veugel — nog steeds in de Hallen — en een moderne inrichting met catalogus. In 1914 zijn er 400.000 volumes ter inzage.

De Germaanse invallen

25 en 26 augustus 1914 volgt dan de

grote oorlogsramp: na een bombardement door de Duitsers staat het stadscentrum in lichterlaaie. Gans de bibliotheek gaat in vlammen op. De wereldopinie reageert verontwaardigd: vooral in de USA verrijzen komites voor herstel van gebouw en kollektie. Dat resulteert in 1924 in de bibliotheek aan het Ladeuzeplein. De kollektie wordt hersteld zowel door schenkingen als door Duitse herstelbetalingen.

Maar de Duitsers krijgen er maar niet genoeg van: 14 mei 1940 wordt de bibliotekoren opnieuw door bommen getroffen. De magazijnen vliegen in brand; slechts 15.000 volumes en 14 kostbare manuscripten worden gered. Die worden tijdelijk ondergebracht in het Amerikaans Kollege waar de kollektie weer aangroeit tot over de 100.000. In 1951 is het gebouw aan het Ladeuzeplein heringericht. En tegen 1961 zitten er weer 1.000.000 volumes.

In 1968 slaan de oorlogsrampen weer toe: splitsing van KUL en UCL die ingaat vanaf 1971 en voltooid is in 1979. Een laag-bij-de-gronds gesjacher en getouwtrek begint, waar de gebruikers nu nog de nadelen van onder vinden: Marc Eyskens altijd even lucid — kalmeert de gemoederen met een verdeling volgens pare en onpare nummers; kollekties worden uit mekaar gerukt, hooggeleerde profs veranderen stiekem de nummers, vijandschappen voor het leven ontstaan.

Als in diezelfde periode L & W een nieuw gebouw krijgt, is er het voorstel de Centrale Bibliotheek om te bouwen tot kampusbibliotheek voor die fakulteit. Oudere profen schreeuwen moord en brand: zij zover lopen voor een boek! Zij aan de balie wachten als het *vulgus plebs*!

De Centrale Bibliotheek blijft centraal — ook al komt er niet zoveel volk buiten L & W (vele andere fakulteiten weten niet eens hoe de leeszaal eruit ziet). L & W krijgt zijn mini-bibliotekjes — met moeite deponeren de profs daar de kollekties die ze voor eigen gebruik scheefgeslagen hadden. Vandaag blijkt dat dit toch weer niet de goede oplossing was. Wat een bibliotheek toch lijden kan. En wij die dachten dat dit een oord van rust, een Tempel van Wetenschap, een oase temidden een woelige wereld was. Hadden we J.L. Borges maar moeten lezen.

Een kogel in je oor

Er zijn dagen dat ik op het Ladeuzeplein ga staan: het oud-gedige ge-

De universiteitsbibliotheek: een oord van rust, een tempel van wetenschap, een oase in Leuven. (foto Veto)

bouw mag dan niet zo oud zijn en zijn functie ietwat onduidelijk, ik hou ervan.

Ik hou ervan; en moordneigingen bekruipten mij, telkens er weer zo'n

halfzachte geen betere plaats heeft gevonden om zijn primaire gemeenplaatsen neer te kladden.

Als er ooit zo'n onverlaat een kogel in zijn oor krijgt, dan mogen ze mij

komen ondervragen. Ik beloof plechtig: ik zal niet zeuren over de duur van de voorhechtenis. Wie kaatst moet de bal verwachten.

Eddy Daniels

Van fichebak tot computerdatabanken

Het huwelijk tussen boek en computer — toch twee totaal verschillende informatiemedia — is een feit zoals De Morgen van zaterdag 27 oktober 1984 blokkeerde. Ook andere kranten konden niet achterblijven en zetten hun beste beentje voor om 'het' grote fenomeen binnen de Leuvense universiteitsbibliotheek voor het voetlicht te brengen. En last but not least was er Flanders' Technology waar dit staaltje van denk- en doekunst ook flink gepromoot werd op de universitaire stand.

Sinds 1977 is de computer niet meer weg te denken uit het Leuvense

bibliotheekwezen. Alle nieuwe werken worden volgens het DOBIS-LIBIS (het Dortmund Biblioteksysteem — Leuven's Integraal Bibliotek en Informatie Systeem) op computer gezet. Op die manier ontstaat een totaal nieuwe catalogus. Het systeem werd niet alleen beperkt tot de Leuvense universiteit. Ook de werken aanwezig op het UFSAL (Universitaire fakulteit Sint-Aloysius te Brussel), de Boerenbond (Leuven), het opleidingscentrum van IBM in Terhulpen en sinds kort de lopende tijdschriften in het bezit van de RUG (rijksuniversiteit Gent) worden binnen dit systeem gekatalogeerd.

Horen de fichebakken voortaan in Bokrijk thuis? Een volledige catalogisering van het patrimonium — dus ook de bewaarbibliotek — zal waarschijnlijk nooit bereikt worden. De vraag kan trouwens gesteld worden of dit wel economisch te verantwoorden zou zijn. "Nu reeds zijn er meer dan een eeuw manuren gepresteerd om bibliografische gegevens in te voeren", aldus hoofdbibliotekaris Jan Roegiers. Ondertussen werkt een team van 20 BTK-ers ijverig verder en hoopt men in de loop van dit jaar de volledigheid te bereiken voor geneeskunde en eksakte wetenschappen. De historisch geïnteresseerden zullen nog voor lange tijd op de fichebak aangewezen zijn. In de deelbiblioteken geldt dit trouwens voor de meeste studierichtingen.

In de meeste van deze kleine inplantingen werden terminals geïnstalleerd die aangesloten zijn op de centrale computercatalogus. Slechts in een minderheid van de biblioteken wordt het de studenten toegelaten hierop te werken. Gelukkige uitzonderingen zijn onder meer in L & W, godgeleerdheid en het centrum voor grondslagenonderzoek van het Recht. Voor het overige is men aangewezen op de centrale bibliotheek.

Momenteel ligt er wel een voorstel op Akademeel Raad om deze regeling aan de hele unief te veralgemenen. Op die manier zou de centrale bibliotheek nog meer ontlast kunnen worden, maar vanzelfsprekend draait ook hier alles rond de centen. Er zouden in dat

geval namelijk nog meer terminals per deelbibliotheek, althans voor de grootste, geïnstalleerd moeten worden; en het gebruik daarvan kost ook geld.

"Een veralgemeend gebruik van de computerterminals zal veel veranderingen in de bibliotekwerking", aldus Jan Roegiers. "Het is het meest effectieve middel om het gebruik van de biblioteken binnen de unief op elkaar af te stemmen en te integreren."

Uitbreiding

Sinds kort is er nog een nieuwheid bijgekomen. Leuven was niet de enige plaats waar de centrale catalogi geautomatiseerd werden. Ook in Antwerpen, Luik, aan de VUB te Brussel en in sommige delen van de UCL zijn in de loop der jaren gelijkaardige initiatieven opgestart.

De konferentie van hoofdbibliotekarissen heeft onlangs besloten om alle gelijkaardige titels dan gelijkaardige catalogi bijeen te voegen in een heel rudimentair instrument. Het betreft een catalogus geordend op titels, niet op auteurs. Er zijn namelijk veel minder gelijkaardige titels dan gelijkaardige auteursnamen. Deze gekumuleerde catalogus zal binnenkort op microfilm uitgebracht worden.

In Leuven zal hij echter ook on-line ter beschikking staan. Dit is nu reeds het geval voor het personeel en naar alle waarschijnlijkheid vanaf oktober ook voor de studenten. Op die manier kan de lezer eerste de eigen Leuvense databank raadplegen om vervolgens — als hij daar het werk niet vindt — over te schakelen naar die andere centrale catalogus.

Dit systeem is enkel geldig voor boeken. Voor de tijdschriften moet de student nog wachten tot begin 1986. Dan zal een nieuwe editie van Antilope klaar zijn, waarin voor het eerst ook de KUL en de RUG zullen aanwezig zijn. In deze Antilope (nr. 5) zullen alle lopende tijdschriften die aanwezig zijn in de meeste universiteitsbiblioteken van het land, opgenomen zijn. En nu hop hoe, allemaal leren typen, want zo'n toetsenbord is ook niet niks.

(DDN)

**U HOUDT VAN STRIPS?
KOM KIJKEN BIJ
J.M.LODDEWYCKX
TIENSTRAAT 87
3000 LEUVEN**

OPEN

ma. tot vr.
6 tot 18 u.

zaterdag
7 tot 14 u.

ADVERTENTIE

DUPUIS
LOMBARD
ELSEVIER
STANDAARD
CASTELMAN
DE KON
DE VLIJT
HET VOLK
BRABANTIA NOSTRA
E.A.
DE BARRIE DE
TIENSTRAATEN

Archivalische problemen

In de Centrale Bibliotheek zitten ook archieven. Het *Archief en Museum van het Vlaamse Studentenleven* (AMVS) bijvoorbeeld, maar daar hadden we het al over (zie Veto 21, dd. 28 februari 1985, p.9). Maar ook het eigenlijke Universiteitsarchief. Of wat ervan overblijft.

Oud papier

Voor de leek lijken archief en bibliotheek eigenlijk hetzelfde: kollekties oud papier. Nochtans is het verschil groot: een bibliotheek zou je een verzameling documenten kunnen noemen die hun waarde aan hun inhoud (en soms aan hun vorm) ontleent. Een archief daarentegen is een verzameling documenten die hun waarde ontleent aan het feit dat zij zich in die bepaalde kollektie op die bepaalde plaats bevinden.

Een archief is de neerslag in documenten van het leven zelf van een instelling. Waar een bibliotheek dus een relatief willekeurige verzameling is, daar is een archief een organisch gegroeid geheel.

Een bibliotheek kun je dan ook een andere indeling geven, uit mekaar rukken of met andere kollekties samenvoegen. Bij een archief is dat des duivels: ieder stuk moet precies op de plaats zitten waar het zit, of het wordt waardeloos.

Goedbedoelden germanisten — die nooit een jota archiefkunde geleerd hadden — hebben zo ooit in Antwerpen het *Archief en Museum van het Vlaamse Kulturleven* "her-schikt". Onder andere door ontvangen briefwisseling per afzender te ordenen. Het gevolg is dat een groot deel van de kollektie historisch bijna waardeloos is geworden: wat doe je immers met een brief als je niet weet aan wie hij ooit verzonden is?

Een zwerper verdwaaft

De ravages die ons Universitair Archief gekend heeft, zijn zo mogelijk nog erger geweest. Hier waren het niet de germanisten, maar de

Fransen die roet in het eten strooide. Die marcheerden hier immers binnen in 1794.

De toenmalige bibliotekaris, ene Vandervelde, betrouwt het zaakje niet en brengt de meeste documenten onder in een pakhuis in Rotterdam. Vandaar wordt het zootje op wagens geladen en naar Altona in Denemarken getransporteerd.

Vandervelde zelf behoudt echter een deel. Dat staat hij in 1802 af in ruil voor amnestie. Dat belandt in Parijs.

Een ander deel wordt van Rotterdam naar de woonplaats van Vandervelde in Beveren Waas gebracht. Sommige stukken raken daar, andere blijven hangen in 's Hertogenbosch. Het eerste deel verzelt in het bisdom Gent, het tweede in dat van Den Bosch. Dat deel wordt in 1909 herontdekt en teruggebracht in Leuven, zodat het in 1914 kan verbranden.

Een deel van Gent wordt meegenomen door een prof, De Ram. Als die overlijdt, belandt het in zijn erfenis en wordt door familieleden aan het Rijksarchief verkocht.

Er blijkt echter ook nog wat in Den Bosch te zitten, in het seminarie aldaar. Als dat seminarie verdwijnt, verhuist de rommel naar Tilburg, naar de Theologische Hogeschool. In 1971 ruilen die dat met het Bisdom Mechelen; dat ruilt het in 1983 op zijn beurt met de KUL.

Het spul dat in Parijs zat, is ondertussen al lang terug, maar niet in Leuven: in Brussel. Net als dat van Altona, Denemarken.

Wie vandaag dus wil werken rond de geschiedenis van onze universiteit moet zijn weg zoeken door een echt kluwen en dat op drie verschillende plaatsen: Leuven, Brussel en Gent. Als hij dan nog niet vindt, wat hij zoekt, mag hij berusten: de karrevoerders wilden wel eens WC-papier vergeten.

Eddy Daniels

“Er zijn geen fakulteiten die kan afstuderen zonder een bibliotheek gezet te hebben

Bibliotheek zijn instellingen die de meest uiteenlopende reacties oproepen. Waar de één een appellauwte krijgt bij het horen van dit woord — ‘hoe kan een mens zich nu bezighouden met al die muffige boeken’ — zijn er anderen die er nooit genoeg van blijken te krijgen. Bouwdewijn Büch, schrijver, Goethekenner en columnist bij Folia, het studentenblad van de vrije universiteit van Amsterdam, is zo iemand. Bibliotheek staan vol boeken maar hij schreef er één voor bibliotheken. Dichter bij ons, in Leuven, hebben we ook zo iemand die niet uitgepraat raakt over bibliotheken en vooral ‘zijn’ universiteitsbibliotheek: Jan Roegiers, hoofdbibliotekaris. De laatste jaren is er heel wat veranderd in het bibliotheekwezen aan deze uniefs. Zelfs kranten en tijdschriften interesseren er zich voor. Redenen genoeg dachten wij, om ook eens ons licht te gaan opsteken in de katakomben van de Leuvense wijsheid.

Een universiteitsbibliotheek is natuurlijk iets totaal anders dan een openbare bibliotheek. Naast de informatieverspreiding, cultuurverspreiding, de bevordering van het maatschappelijk contact en de verrijking van de lezer heeft een universiteitsbibliotheek nog enkele andere functies.

Jan Roegiers: «De universiteitsbibliotheek heeft als wetenschappelijke bibliotheek heel specifieke functies. In de eerste plaats het verzamelen en ter beschikking stellen van informatie die nodig is zowel voor het concrete wetenschapsbedrijf als voor de opleiding die aan de universiteit verstrekt wordt. Ten tweede bewaren alle uniefs van een bepaalde leeftijd een flink stuk patrimonium. Dit is bruikbaar als bronnenmateriaal voor wetenschap, bijvoorbeeld op historisch of sociologisch vlak. Daarnaast heeft deze bibliotheek ook een taak naar de bredere gemeenschap toe. Ook niet-universitaire met enige wetenschappelijke interesse kunnen hier terecht. Ten slotte is er nog de samenwerking met andere wetenschappelijke bibliotheken.»

Veto: Zijn er vanuit die taken een aantal specifieke doelstellingen geformuleerd? De Albertina (koninklijke bibliotheek in Brussel, nvd) heeft bijvoorbeeld tot doel alle mogelijke Belgische publikaties te verzamelen.

Jan Roegiers: «Een universiteitsbibliotheek moet op de maat gesneden zijn van haar universiteit. Zo is er in Leuven praktisch niets te vinden over diergeneeskunde. Er bestaat immers geen fakulteit diergeneeskunde in Leuven. De bibliotheek weerspiegelt dus de eigenheid in onderzoek en onderwijs van de universiteit. Zo is Leuven een katholieke universiteit, wat zich weerspiegelt in de heel omvangrijke bibliotheek van godgeleerdheid (meer dan 500.000 volumes).»

Veto: Leuven is een oude universiteit. Hoe kan het zijn tweede taak vervullen. De bibliotheek is reeds twee keer vernield?

Jan Roegiers: «Dat is voor een heel groot deel te danken geweest aan schenkingen die we gekregen hebben dadelijk na de oorlog en nu nog regelmatig.»

Fier toont de hoofdbibliotekaris enkele recente giften die de dag voordien geschenken werden. Een incunabel ligt midden op de werktafel.

Veto: Zo'n unieke exemplaren kosten wel wat. Wat gebeurt er als de unief de kans krijgt een zeldzaam stuk te kopen?

Jan Roegiers: «Dat gebeurt soms, maar minder ten laste van onze gewone middelen. Oude drukken kunnen soms aangeschaft worden door een speciaal patrimoniumkrediet.»

Funktioneren

Veto: De bibliotheek is een sterk verspreid kompleks. Hoe werkt dit geheel?

Jan Roegiers: «Men heeft na de splitsing geprobeerd om een goede middenweg te vinden tussen decentralisatie en centralisatie. Ik denk dat we momenteel op de goede weg zitten. De actieve wetenschappelijke literatuur zit daar waar de wetenschap wordt bedreven en het onderwijs wordt gegeven. Dus in de fakulteiten en departementen. Deze informatie is zeer gespecialiseerd en heeft een dagelijkse gebruikswaarde.»

«De rest zit in de centrale bibliotheek. De rest, dat is alles wat niet tot één specifiek vakdomein behoort, maar voor iedereen interessant kan zijn: algemene naslagwerken, interdisciplinaire werken en referentieliteratuur. Ook de minder actieve literatuur bevindt zich op het Ladeuzeplein. Er is binnen de universiteit maar één enkele andere bibliotheek die ook een

bewaarfunktie heeft en dat is deze van teologie. Deze is ontstaan door het samensmelten van een aantal oudere bestaande grote bibliotheken met grote kollekties oude drukken.»

Veto: Hoe werken die verschillende deelbibliotheken en de centrale bibliotheek samen?

Jan Roegiers: «Er werd een systeem ontworpen waardoor bepaalde activiteiten niet hoeven uitgevoerd te worden door de afzonderlijke deelbibliotheken. Tussen de centrale bibliotheken en de deelbibliotheken situeren zich vier kampusbibliotheekdiensten: één voor geesteswetenschappen, één voor gedragswetenschappen, alsook voor eksakte wetenschappen en de biomedische wetenschappen. Deze kampusbibliotheken houden zich bezig met bestellingen, katalogisering, het verzorgen van het interbibliothekair leenverkeer (dit laatste geldt enkel voor eksakte en biomedische wetenschappen, de rest gebeurt in de centrale bibliotheek). Vroeger heeft men eraan gedacht om deze taken volledig centraal te vestigen, maar dat werd totaal onoverzichtelijk, te zwaar... en het stond te ver af van de bibliotheken.»

Veto: Hoe worden studenten in dit systeem geïntroduceerd?

Jan Roegiers: «De centrale bibliotheek geeft een bibwijzer uit. Momenteel is deze echter uitgeput. Een nieuwe versie is in de maak, want ondertussen is er wel één en ander veranderd. In humane wetenschappen worden de studenten trouwens systematisch naar de bibliotheek verwezen. Ze worden verplicht om daar te gaan werken. Ook behoort het tot de specifieke taken van de fakulteiten om specifieke inleidende kolleges terzake te geven. In eksakte wetenschappen en geneeskunde komt dit alles minder aan bod, maar er is heel duidelijk een evolutie waar te nemen. Er zijn geen fakulteiten meer waar men kan afstuderen zonder een voet in de bibliotheek gezet te hebben.»

De crisis in het bibliotheekwereldje

Veto: Welke effecten heeft de economische crisis op het bibliotheekwezen? Iedereen heeft moeten inleveren, de universiteiten ook. En het ziet er niet naar uit dat daarin de eerstkomende tijd verbetering te verwachten is.

Jan Roegiers: «Dat hangt af van een aantal zaken die wij niet helemaal in de hand hebben. Veel erger dan de zuinige politiek die de universiteit moet voeren, is de stijgende dollarkoers geweest. Meer dan de helft van de tijdschriftabonnementen wordt in dollars betaald. De tijd dat de dollar 27 frank stond is de tijd van de grote expansie van het fakultaire bibliotheekwezen. Toen heeft men abonnementen kunnen nemen aan spotprijzen. Al die abonnementen zijn in absolute cijfers gestegen en bovendien is de dollar zo sterk de hoogte ingegaan en heeft onze frank het jarenlang heel slecht gedaan, ook tegenover de mark en het pond.»

Waar een hoer van wa

Een grote onderneming kunnen is geen sinecure. Deze uitspraak geldt ook voor het bibliotheekwezen. Alle klanten optimaal helpen zal wel bij een wensdroom blijven. Maar er zijn meer problemen die specifiek zijn voor een wetenschappelijke bibliotheek.

In de eerste plaats is het aantal publikaties totaal onoverzichtelijk geworden. Elk jaar komen er nog tijdschriften bij en de boekenaanbod blijft, niettegenstaande de crisis, verder toenemen.

De vraag is dan ook wat men daarvan moet kopen? Hiervoor is veel overleg binnen de eigen instelling maar ook met de andere instellingen nodig. Een taakverdeling is noodzakelijk. Daarnaast moet men ervoor zorgen dat men zoveel mogelijk zaken kan terugvinden die niet in Leuven aanwezig zijn. Automatisering biedt hier voor een mogelijke uitkomst.

Heel wat oudere systemen zijn

echter niet aangepast aan de informatiestroom, steeds opnieuw geaangepaste vormen.

Een derde probleemvoorgaanden en het met oudere publikaties tegenwoordig fronteerd met de veel bibliotheekmatigste anderhalve papier van zeer gebruikt dat men kan noemen.

Een pocketje uit reeds helemaal te verwachten dat als in dergelijke boeksnippers in hetLron wat negentiende e gaan tot stof als m Deze deterioratie onder meer door De KUL beschik werken niet over a waar een goede weg is.

Analoge proble

“Een dure kollektie atlasen, voor de geïnteresseerden

(foto Veto)

meer waar men voet in de

”

«Dat heeft niet alleen slechte gevolgen gehad; het heeft ook sanerend gewerkt. Een aantal dubbele en zelfs drievoudige abonnementen werden geschrapt. De vraag werd gesteld of bepaalde tijdschriften gebruikt werden en of ze wetenschappelijk relevant waren. Op die manier werd er heel wat bespaard. Ook de interuniversitaire samenwerking is op dit vlak verbeterd. Er zijn nu al voor de eksakte en toegepaste en medische wetenschappen afspraken onder de Vlaamse universiteiten gemaakt in de VIUR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) dat men een aantal tijdschriften het abonnement de eerste vijf jaar niet zal stopzetten, tenzij in gemeenschappelijk overleg. Ook de werking van het interbibliothekair leenverkeer is verbeterd.»

Veto: *Er is dus een daling van de kredieten als men de inflatie in rekening brengt?*

Jan Roegiers: «De kredieten zijn aan onze unief toch altijd gestegen in absolute cijfers. Dit is niet overal in België zo. Er zijn zelfs uniefs waar ze gedaald zijn in absolute cijfers.»

Veto: *Waar?*

Jan Roegiers: «Dat varieert nogal een beetje... verscheidene, vooral de rijksuniversiteiten. Daar heeft men ofwel de zaak bevroren op een bepaald nivo, ofwel is er een daling. Ook bij ons is dat in sommige fakulteiten het geval geweest. Er zijn jaren dat er een stap achteruit gezet is. Vooral het jaar 1982. Dat was een optie van de fakulteiten zelf, niet van hogerhand.»

Veto: *In hoeverre hebben de besparingen doorgewerkt op personeel en concrete werking?*

Jan Roegiers: «Men heeft eerder gecentraliseerd dan verder gedecentraliseerd. Gelijktijdig met de decentralisatie was deze tendens reeds ingezet. Een aantal kleinere fakulteitsbibliotheken werden samengesmolten. Nu wordt zelfs de hele bibliotheek van de faculteit landbouwwetenschappen verenigd met deze van het departement plantkunde. Computerwetenschappen en sterrekunde werden bij wiskunde gevoegd. Op die manier is het absoluut aantal personeelsleden in het bibliotheekwezen aan de unief zo goed als konstant gebleven van 1971 tot nu.»

Veto: *In Letteren en Wijsbegeerte zijn er nochtans problemen?*

Jan Roegiers: «Dat is een fout geweest in de conceptie van dat gebouw, tien à vijftien jaar geleden. Er is toen reeds van verscheidene kanten voor gewaarschuwd. Maar dat gebouw is typisch een produkt van de gulden jaren toen men dacht: «Hebben we meer personeel nodig, dan nemen we meer personeel aan!». Vijf jaar later is men helemaal anders gaan denken.»

«De verbouwingen die nu plaatsvinden, gaan niet leiden tot een vermindering van het personeel. Het zal wel een betere organisatie van het geheel mogelijk

Jan Roegiers: Hoofdbibliothekaris (foto Veto) maken, waardoor het personeel zijn werk beter zal kunnen doen en de lezer beter gediend wordt. Bijvoorbeeld door de openingsuren te verlengen.»

Veto: *Zoals in theologie?*

Jan Roegiers: «Ja, men heeft nu in L & W minstens 7 à 8 personeelsleden nodig. In theologie kan men dat doen met één enkel persoon tot tien uur 's avonds.» (Met ook een totaal van 6 à 7, nvdr)

Deelbibliotheken

Veto: *Hiermee zitten we bij de concrete werking van de deelbibliotheken. In hoeverre is er sprake van gelijkvormigheid van de deelbibliotheken, bijvoorbeeld wat betreft de mogelijke inschrijvingsgelden?*

Jan Roegiers: «Daar is de laatste jaren aan gewerkt. Vooral op vraag van de studenten. Ik herinner mij nog goed de eerste keer dat ik op academische raad mijn plannen in verband met de bibliotheek moest ontvouwen. De studenten hebben daar toen de aandacht op gevestigd. Het is vooral door het operationeel worden van de kampusbibliothekdienst dat hierin verbetering is opgetreden. Nu wordt in geen enkele deelbibliotheek nog inschrijvingsgeld gevraagd.»

Veto: *Alles is nog niet gelijkgeschakeld, denken we maar aan de ontleningsvoorwaarden.*

Jan Roegiers: «Dat is niet onredelijk. De literatuur betekent ook niet overal hetzelfde. In sommige wetenschappen moet iedereen kunnen beschikken over de laatste jaargangen of zelfs nummers van bepaalde tijdschriften. In andere wetenschappen, die meer kumulatief werken in plaats van voortdurend vernieuwend, zijn tijdschriften van tien jaar terug even belangrijk als de recente. Maar dan zal het gebruik waarschijnlijk zodanig gespreid zijn, dat het niet erg is dat daar wel recente tijdschriften worden uitgeleend. Het hangt ook samen met de dienstverlening. In de bibliotheek theologie mag geen enkel boek buiten, ook niet voor professoren. Deze bibliotheek is open van 8.30 u 's morgens tot 22.00 u 's avonds.»

Veto: *In hoeverre is het mogelijk een dergelijk systeem over de ganse unief door te voeren. De fotokopie-mogelijkheden moeten dan wel aangepast worden, bijvoorbeeld door iedereen x aantal kopies te geven bij het begin van het jaar en wat hij gedurende dat jaar meer maakt, zelf te laten bijbetalen. Een analoge regeling met andere woorden zoals die in Toegepaste Wetenschappen bestaat voor de computerpunten.*

Jan Roegiers: «Door de bestaande financieringsregelingen zijn de fakulteiten uit de humane wetenschappen eigenlijk onderbedeeld. Die hebben gewoon de middelen niet om dat te doen. Je zou dat geld dan rechtstreeks moeten aftrekken van datgene wat bestemd is om literatuur aan te kopen. Eigenlijk moet men een gepast midden vinden tussen een behoorlijke controle en voldoende faciliteiten naar de lezer toe. Als men niets uitleent en men kan onvoldoende service verlenen, dan gaat men met de boeken lopen, gaat men bladeren uitscheuren... Terwijl, als men alles laat gebeuren wat maar denkbaar is — iedereen kan alles ontlenuen, voor langere termijn — dan zal er ook zeer veel verdwijnen. Alles hangt eigenlijk voor een flink deel af van de lokale situatie.»

Dirk De Naegel

De opleiding tot bibliothekaris

De functie van bibliothekaris is een nogal strategische in een samenleving die pluralisme en vrije meningsuiting hoog in haar vaandel schrijft: wie de bibliotheken controleert, controleert voor een deel de informatie-overdracht. Vandaar een meer dan gewone belangstelling vanuit de verschillende zulen bij het tot stand komen van het bibliotheekdecreet van 1978. Een decreet dat — zeker waar het personeelsbetoelaging betreft — dode letter is gebleven. Maar dat indertijd toch voldoende hoop bood om een rush in te zetten bij de oprichting van al dan niet erkende bibliotheekscholen.

Sinds jaar en dag was er de Akte van Bekwaamheid, vereist voor de lagere functies in bibliotheken die zichzelf au sérieux namen. Je kunt die halen na het volgen van 120 lessen, wat stage en een eksamen voor een onregelmatig zetzende jury.

Voor een hogere functie — niveau humaniora — waren er twee weekend- en avondscholen: de Stedelijke Bibliotheekschool, Lange Nieuwstraat in Antwerpen; en de Provinciale Bibliotheekschool, Herzieningslaan in Brussel.

Toen het bibliotheekdecreet kansen leek te bieden voor gediplomeerden uit deze richting, ontstond er een plots opbod: begin schooljaar 1982-83 vallen er twee katholieke scholen uit de lucht, Genk en Gent. Het Rijks-onderwijs kan niet achter blijven en amper een jaar later starten zij er één in Brugge.

Problematisch blijft of de diploma's van deze nieuwe kapers-op-de-kust zullen gehomologeerd worden; overigens blijft hun opleiding op een niet-universitair niveau steken.

Licentiaat in de bibliotheekwetenschappen

Dat is niet het geval voor het initiatief een jaar later aan de UIA (Universitaire Instelling Antwerpen); deze opleiding is niet alleen pluralistisch (een verademing in dit verzuilde landje), maar geeft bovendien toegang tot de titel licentiaat in de bibliotheekwetenschappen.

Om toegelaten te worden is er een voorafgaandelijk universitair diploma vereist; plus een stage van zes weken; plus een ingangsexamen of getuigschrift van vier voorbereidende vakken (prodedeuze heet dat in het Vlaams).

De lessen gaan één keer per week door — in de UIA te Wilrijk — vrijdagmiddag; het totale pakket bedraagt 330 uur, gespreid over twee jaar die alternerend gegeven worden. Werklozen kunnen vrijstelling van stempelcontrole genieten, maar géén

vermindering van inschrijvingsgeld. Dat inschrijvingsgeld is ongeveer hetzelfde als een universitaire inschrijving.

De opleiding is sterk aktueel maar tegelijk nogal theoretisch. Toekomst-mogelijkheden zouden er niet alleen in biblioteekrichting zijn, maar ook naar dokumentatiecentra en uitgeverwereld toe. Althans, dat wordt beweerd.

Inlichtingen: UIA, Postbus 13, 2610 Wilrijk, tel. 03/828.25.28 toestel 382.

Eddy Daniels

De universiteitsbibliotheek en de pers

Tesamen met de universiteit werd ook de bibliotheek opgesplitst na de Leuven Vlaams akties. Voor velen was dit een grote frustratie. Willekeurigheid werden tijdschriften verdeeld over beide nieuwe instellingen. Na al die jaren zijn de wonden geheeld en is er zelfs sprake van een vernieuwde samenwerking. Deze gebeurt onder meer via het IBI (het Interbibliothekair Leenverkeer). Via deze dienst kan men werken of fotokopies van artikels aanvragen die niet aan deze unief, maar wel elders, aanwezig zijn.

Een rechtstreekse samenwerking gebeurt op het vlak van de kranten en populaire tijdschriften. Tijdens de hervormingen van het bibliotheekwezen bleek dat de kelders van het CeCoWe (Centrum voor Communicatiewetenschappen) te klein werden om nog een goede stockering van oude krantenjaargangen mogelijk te maken. Deze stockeringsfunctie werd dan maar volledig naar de centrale bib (waar ook reeds heel wat kranten gestockeerd lagen) overgeheveld. Enkel de lopende jaargangen liggen dus momenteel in het CeCoWe ter beschikking van de lezer.

Door deze reorganisatie kwamen heel wat overlappings aan het licht. Een groot deel daarvan werd gebruikt voor een reusachtige ruil met Louvain-la-Neuve, waar ze eveneens een hele berg, maar dan franstalige, dubbels hadden.

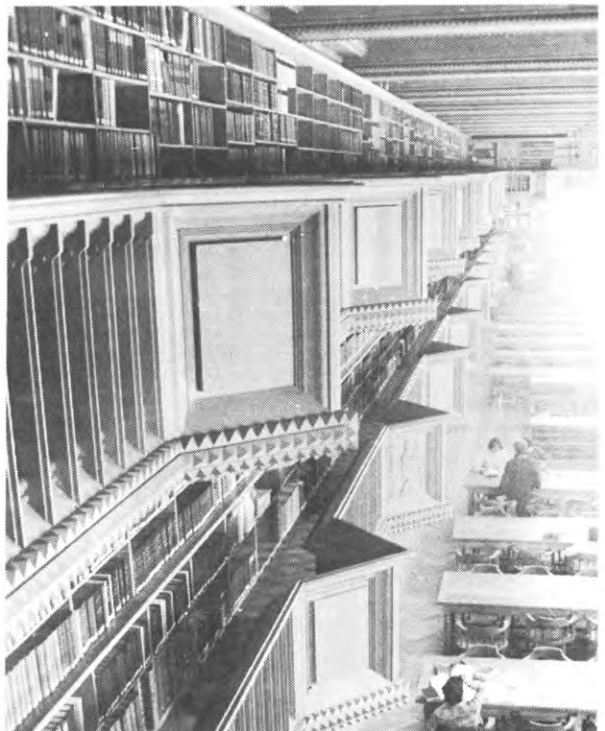
Niet alle dubbels werden weggedaan. Van sommige kranten die dagelijks opgevraagd worden (zoals De Standaard) werden om die reden twee volledige kollekties bijgehouden. Als ze nu nog geen dikke nek krijgen in de Gossetlaan 30. (DDN)

Hoofdbibliothekaris dikker ligt

ast aan de huidige regens met de schilderkunst uit dezelfde tijdvakken. En ook de eerste films (van de periode van de 'stomme film') vervagen en verdwijnen van de pellicule.

Een ander specifiek probleem — niet alleen van de Leuvense bibliotheek — is het personeelstekort. Het Belgisch bibliotheekwezen is schromelijk onderbezet. Nederlandse universiteitsbibliotheken hebben voor evenveel lezers en evenveel boeken dubbel zoveel en ook voldoende gekwalificeerd personeel. Geschoold ofwel in het bibliotheekvak, ofwel naar de inhoudelijke kant van het bibliotheekwerk toe. Meestal moet dit laatste bij ons worden verzorgd door het wetenschappelijk personeel, maar deze mensen hebben daar niet altijd voldoende tijd voor. Deze zaken worden echter van hogerhand — o.m. door de verdelersleutel binnen de financieringswet terzake — geregeld. Toch komt er geleidelijk enige verandering in deze toestand. Sinds kort heeft de KUL één personeelslid dat speciaal belast is met handschriften en oude drukken. In Gent heeft men er altijd verscheidene gehad. (DDN)

de jaren '50 ziet nu en men kan men binnen 20 jaar gaen vliegen. Heel eeuwe kranten ver- en durft te lezen. gaat steeds sneller, de luchtvervuiling. t voor dergelijke aangepaste ruimtes, klimatisering aan- ten heeft men ove-

Max Wildiers (1904), onder meer initiatiefnemer van De Standaard der letteren, is vooral bekend om zijn werk in verband met de Franse jezuïet en paleontoloog Teilhard de Chardin. Daarnaast publiceerde Wildiers echter ook eigen werk: *Wereldbeeld en teologie. Van de Middeleeuwen tot Nu* (1976) en *Muziek der sferen* (1983). Hieruit blijkt de hoofdbekommernis van deze Franciscan: het zoeken naar een syntese tussen wetenschap, filosofie en teologie. Wij hadden met hem een uitvoerig gesprek.

Veto: U heeft ooit eens gezegd dat U in de Franciskanerorde zijt ingetreden omwille van haar verzet tegen een te materialistische levenswijze. Kan U dit nader verklaren?

Max Wildiers: «Na WO I was er, zoals in '68 een soort kontestatie: de wreedheid en de domheid van de oorlog lokte in heel Europa verzet uit tegen de materialistische levensopvatting van de Belle Epoque, die tot '14 geduurd heeft. Vanaf de jaren '20 ontstond in heel Europa een spiritualistische beweging. Er was een sterke afkeer tegen de kleinburgerlijke mentaliteit van vroeger. In die sfeer ben ik dan naar het klooster gegaan. Dat was mijn manier van protesteren.»

Veto: Toen Teilhard de Chardin overleden was, heeft U de taak op U genomen om zijn werken uit te geven, tegen de wil van Rome in. Ook schijnt het dat U in de jaren '60 enige sympathie had voor de hippiebeweging. U geschildert blijkbaar over een opstandige geest?

Max Wildiers: «Dat moet ook! Anders doet men niets en wordt men een meeloper! Men moet altijd naar vernieuwing streven en zich nooit tevreden stellen met wat bereikt is. Het is belangrijk dat men open blijft voor wat in de wereld plaats vindt en als men iets wil bereiken, moet men op de eerste rij staan, niet ergens in de achterhoede. Wat betreft Teilhard, was ik vooral geërgerd door het feit dat men die man verbodt te publiceren. Ik ben niet 100% akkoord met wat hij allemaal geschreven heeft, maar wat ik niet kon aanvaarden was dat zo'n geleerde zijn theorieën niet mocht publiceren. Dat vond ik een echt schandaal. Voor het Concilie was er nog een soort van terreur; men mocht niets publiceren zonder de toestemming van de bisschop. Maar in het geval van Teilhard was het niet de bisschop, maar de generaal van de jezuïeten die hem het verbod had opgelegd. Daarom kon men na zijn dood ook geen jezuïet aanstellen om Teilhards werken uit te geven en zo is men dan bij mij beland. Ik heb dan ook aanvaard en voor elk van de twaalf delen het voorwoord geschreven.»

«Maar, kijk eens. Men wil mij altijd identificeren met Teilhard. Maar dat is twintig jaar geleden!»

Veto: Uw pseudoniem, waaronder U vroeger in De Standaard schreef, luidt "Scrutator" en als ex libris koos U "spiritus quiescit numquam". Blijkbaar is het voortdurend bevragen van de werkelijkheid essentieel voor U?

Max Wildiers: «Inderdaad. Er is niets interessanter dan het geestesleven van onze tijd mee te maken. Vroeger vertoende het intellectuele landschap een homogeniteit. Nu echter is het gekenmerkt door een grote verscheidenheid, soms zelfs een verwarring. Er heerst in tegenstelling tot vroeger, een grote verscheidenheid van denken. Dat vormt een fantastisch landschap om in te vertoeven. Daarbij komt nog de vooruitgang die men boekt op wetenschappelijk en technisch gebied, en ook in de filosofie. Als men over een open geest beschikt, leeft men mee met deze evolutie.»

Veto: Waarom hecht U zoveel belang aan de ontwikkeling van een nieuw wereldbeeld?

Max Wildiers: «Volgens de kunstfilosofie is cultuur geen apart domein voor een elitegroep, geen soort lukse departement. Onder cultuur verstaat men het hele maatschappelijk gebeuren, met andere woorden, hoe leeft een maatschappij? Welnu, de activiteit van een maatschappij wordt bepaald door drie elementen die tezamen het referentiekader vormen. Ten eerste is er het wereldbeeld: hoe situeert de mens

In de cosmos is er meer orde dan wanorde, anders was er geen wetenschap mogelijk. (foto Veto)

Interview met Max Wildiers

Een geest die nooit rust

zich in de wereld en hoe ziet men de wereld? Ten tweede zijn er de ethische begrippen: welke regels en welke rechtspraak zijn er voorhanden? Ten derde zijn er de symbolen die gehanteerd worden om dit alles tot uiting te brengen. Het eerste element is dus het wereldbeeld.»

Veto: Hoe is dit wereldbeeld geëvolueerd?

Max Wildiers: «Initieel was er het wereldbeeld van de Grieken, dat ook nog in de Middeleeuwen gehanteerd werd. Men beschouwde de kosmos als een *ordinata collectio creatorum*. De wereld was hiërarchisch georganiseerd. Dit leidde tot het beeld van de ladder, dat we onder meer bij Dante terugvinden.»

«Vanaf Descartes wordt alles gezien als een machine, *l'homme machine* et *les animaux machines*. Ook de maatschappij werd als een mechanisch geheel bekeken. Maar nu leven we op het einde van dit mechanistische tijdperk. Een laatste stuiprekkende was nog het boek "Le hasard et la nécessité" van Monod. Volgens Prigogine en Eigen evolueren we nu naar een nieuw wereldbeeld: Prigogine pleit voor de wereld als kunstwerk, terwijl Eigen de werkelijkheid als een spel ziet. Er zijn vaste regels, maar toch is elk spel verschillend. Er is dus wettmatigheid, maar tevens ook spontaniteit. Die twee elementen maken de wereld. Dit heeft gevolgen voor onze opvattingen over de wetenschap. De idee van "rijzen wetten" heeft men opgegeven. Natuurwetten zijn slechts statistische gegevens, daar zij op inductie gebaseerd zijn. Vindt men een observatie die tegen die wetten ingaat, dan vervallen zij. Daarover heeft Karl Popper uitstekend geschreven.»

Veto: Hoe vat U de kosmos op?

Max Wildiers: «In de Middeleeuwen zag men de wereld dus als een geordende verzameling van dingen, als een *ordinata collectio creatorum*. Wij zien de wereld veel eerder als een verzameling van gebeurtenissen, de wereld is aan het gebeuren. De historische dimensie van de wereld is voor ons ook van kapitaal belang. Zo ook is de mens van de geboorte tot de dood een geschiedenis; wij zijn niet onveranderlijk. Er is trouwens geen enkel onveranderlijk wezen in de kosmos, alles verandert voortdurend. Daarom zegt men ook dat de kosmos een samenhangende stroom van gebeurtenissen is.»

«Het essentiële probleem van de filosofie is dus niet meer "Wat is een ding, een zijnde?" maar wel "Wat is een gebeurtenis?". Wil men echter een gebeurtenis bestuderen, dan moet men het isoleren uit die stroom. Dit is alleen ideaal mogelijk, in het abstracte denken. Het is ook belangrijk dat men bij het onderzoek van een gebeurtenis steeds drie dimensies onderscheidt: het verleden, het heden en de toe-

komst. Het heden is echter verschillend van het verleden, bepaalde elementen van het verleden werden bewaard, anderen worden afgestoten. Hetzelfde geldt voor de overgang van het heden naar de toekomst. Er grijpt dus altijd een zekere keuze plaats. Elk moment staat voor een reeks mogelijkheden, waarvan er slechts één gekozen en gerealiseerd wordt. Deze vrijheid is een structureel element van de kosmos. En hierdoor treden er voortdurend veranderingen op, die naar gelang van de keuze groter of kleiner zullen zijn. Dit gebeurt op het niveau van het atoom, van de cel en van de mens. Overal heeft men gradaties van vrijheid.»

«Maar de grote vraag is dan hoe het komt dat de kosmos die bestaat uit momenten waarin voortdurend moet gekozen worden, toch nog samenhangt. Immers, vrijheid zonder ordenend beginsel leidt naar chaos. Daarom moet er in de kosmos nog iets meer zijn dan deze vrijheid en spontaniteit, namelijk een kracht die de hele kosmos samenhoudt en dus die vrijheid beperkingen oplegt, zodanig dat er toch een eenheid uit alles ontstaat. Welnu, in de kosmos zoals wij ze waarnemen, is er meer orde dan wanorde, anders was er geen wetenschap mogelijk. Er is dus een fundamentele orde, een kracht die de hele wereld samenhoudt en

Medika voor de keuze

Orders uit Amerika

MEDIKA — Nu de winter zijn aanbiddelijk parfum verloren heeft, werden net als vorig akademiejaar twee ploegen verleid door de onvatbare luister der ronkende beloften voor het komende jaar. De democratische tweekamp zal de volgende dagen vreed worden uitgevochten tussen Peter Mombaerts — ex-hoofdredakteur van *Palfijn* — en zijn Mincke Vlaene — ex-kursusverantwoordelijke — anderzijds.

Dat sociale werking, het gegiste sap van de edelmoedigheid, een variabel begrip is, en uniek door zijn complexiteit, wordt weom bezworen. Daar waar Mincke ervoor opteert de hoogste macht met vrouwelijke perfectie aan te pakken, wil Peter, gezien zijn buitenlands stage, het presserschap vanuit Boston waarnemen, althans voor enkele maanden. Geen nood echter: de actualiteit leerde ons onlangs dat overzeese beslissingen binnen een oogwenk uitgevoerd kunnen worden.

Binnen de wandelgangen gaan geruchten dat Peter met Medika de weg

Intermezzo: over de bevrijdingsteologie

Tijdens het gesprek dwaalden we af naar de bevrijdingsteologie. Max Wildiers toonde ons de drukproeven van zijn nieuwste boek "Theologie op nieuwe wegen" dat over enkele maanden bij de Nederlandse Boekhandel in de reeks Essays verschijnt. Hierin komt onder meer de bevrijdingsteologie aan bod. Het volgende vertelde Max Wildiers ons hierover:

Men moet twee punten onderscheiden:

1. De bevrijdingsteologie in Zuid-Amerika: dit is de reactie tegen bepaalde maatschappelijke toestanden, voornamelijk de verdrukking en de armoede. De teologie is dus een kreet van de uitgebuide mens die in de godsdienst een aansporing en rechtvaardiging vindt in de strijd voor bevrijding.

2. Een poging tot synthese van het geloof rond het begrip van de vrijheid: "spiritus domini libertas" (St. Paulus). In de Middeleeuwen werd het geloof gesynetiseerd rond het begrip "orde": de hiërarchische en statische ordening van de kosmos, *ordinata collectio creatorum*. Het goede was dus de orde respecteren, het kwade was tegen die orde ingaan. Maar de bevrijdingsteologie ziet de verlossing als centraal element van het geloof. Het begrip "bevrijding" komt trouwens voortdurend in de Bijbel voor, in tegenstelling tot het begrip "orde", dat slechts éénmaal in het Nieuw Testament voorkomt, en dan nog in een slechte Vulgata-vertaling.

Dit is niet voldoende: een teologie moet ook nadenken over de zin van het leven...

brede kloof. Sommige mensen leven daar nog in de achttiende eeuw. De cowboys die in het weekend naar de saloons afzakken, bestaan nog altijd! Dit vindt men ook terug op godsdienstig gebied. Er bestaat daar een fundamentalistische strekking waarbij de predikanten nog dreigen met de hel en de vervloeking. Dit getuigt nog van een naïef volksgeloof dat men bij ons niet meer vindt.

Veto: Welke was Uw indruk van de Amerikaanse studenten?

Max Wildiers: «Eerst en vooral moet men weten dat de studies anders zijn georganiseerd. Alles verloopt in periodes van vier jaar: primary school, grammar school, high school, college en dan universiteit. Ten tweede kunnen de studenten zelf hun programma samenstellen. Elk vak heeft een bepaalde waarde, uitgedrukt in units. Men werkt dus met een creditsysteem. Om een diploma te behalen moet men een bepaald aantal credits bekomen. Men kan dit in vier jaar doen, maar men kan dit met een evengoed op drie jaar of op vijf jaar tijd doen. Dit is geen bezwaar. Er is dus een grote flexibiliteit in het systeem. Een derde verschil is dat de studenten veel meer gemotiveerd zijn dan bij ons. Immers, ongeveer 80% van de studenten financiert zijn studie door er zelf voor te werken en te sparen. Sommigen gaan zelfs na hun college studies gedurende enkele jaren werken om dan aan de universiteit te studeren.»

Veto: Naar het schijnt worden in de Verenigde Staten de professoren jaarlijks geëvalueerd?

Max Wildiers: «Juist, op het einde van elk jaar wordt er onder de studenten een enquête gehouden waarin zij het didactisch vermogen, de competentie en dergelijke van hun professoren beoordelen. Aldus wordt een klasement van de profs opgemaakt en ad valvas uitgehangen. Wie gedurende drie jaar onder een bepaald minimum blijft, wordt aan de deur gezet, dit wil zeggen hij wordt gewoonlijk overgeheveld naar een administratieve functie. Ook wordt er van de professoren verwacht dat zij regelmatig publiceren; minstens één artikel per jaar of één boek om de drie jaar. De stempel luidt dus "publish or perish!"

Van (interne) demokratisering heeft het onderwijs gesproken... Deze rechtstreekse inspraak van de studenten op de samenstelling van het academisch corps zou ongetwijfeld aan onze universiteit heel wat koppen doen sneuvelen. Hetgeen prof. Wildiers trouwens beaamde...

Men kwamen sterk onder de indruk van de hoge geestesactiviteit die Max Wildiers ondanks zijn hoge leeftijd (81 jaar) nog aan de dag legt, in woord en geschrift. Zijn nooit rustende, maar rustige geest houdt hem blijkbaar jong en vitaal. Bij het afscheid vertelde hij ons dat hij 's nachts, als hij niet kan slapen, filosofische werken leest. "De beste manier om in slaap te vallen" voegde hij er lachend aan toe. Onlangs had hij de helft van zijn boeken verkocht aan een antikwair. Het waren er vijftien honderd...

Thomas D'Hooghe
Jan Eggermont
Peter Mombaerts

Verkiezingen in de Valk

Rechten — Donderdag 28 maart wordt de uitslag bekend gemaakt van de presidentsverkiezingen in het Vlaams Rechtsgenootschap dat volgend jaar zijn honderdjarig bestaan viert. Deze bekendmaking valt samen met het jaarlijkse, groots opgezette Valkfeest waarmee de Valkstudenten aan hun laatste wapenfeit toe zijn voor ze zich in de blok van de Paasvakantie storten. Dat het Valkfeest kan doorgaan is al een krachtoop op zich, want dekaan Blanpain wilde tot voor kort niet langer met deze happening de jaarlijkse vernieling van de Valk

binnenhalen. De waarborgen van het huidige presidium deden de gebelgde peetvader van de Valk uiteindelijk zijn dreigende proefballon intrekken.

Aanvankelijk vreesde de huidige VRG-preses Ivo Mechels dat er een gebrek aan suspense zou zijn in deze verkiezingskampanje wat hem ertoe bracht een stel lapzwanen in te huren om toch nog voor de nodige ambiance te zorgen. Met de figuur van Theo kwam er echter plots nog een antagonist opdagen voor de reeds lang aangekondigde ploeg van Ann Elias. Deze laatste wordt trouwens algemeen

de meeste kansen toegedicht omdat ze meer ervaren en bekende mensen in haar ploeg groepeerde.

Een opvallend fenomeen is dat de programma's van de ploegen jaar na jaar vershralen tot praktische handleidingen voor een provinciale ontspanningsclub. Een ploeg bestond het om haar werking 'Sociaal' toe te lichten aan de hand van de boetade 'Waarom zouden wij niet sociaal kunnen zijn?' Anderzijds werd wel de nadruk gelegd op de noodzaak van de informatie en doorstroming tussen kring en studenten maar dat kan de indruk niet wegnemen dat de rechtsstudent die honger blijft inzake duidelijk uitgewerkte programma's. In de eerste licentie werd er daarentegen tussen twee kandidaat fakultairen wel degelijk ernstig campagne gevoerd rond duidelijk naar voor gebrachte argumenten.

Als de voorspelling bewaarheid wordt, zal volgend jaar uitgerend bij het eeuwfeest van het VRG, voor het eerst in die honderd jaar een vrouw aan het hoofd staan van de vereniging. Meer dan 60 jaar na Poppeling (de vrouwelijke juriste die in de jaren '20 de mannelijke rechtsweld voor schut zette) zou dit aantreden zeker niet zonder betekenis zijn. Het zou jammer zijn mocht er bij die gelegenheid dan ook niet op aangedrongen worden dat een preses zich sterker moet profileren en zijn of haar taak niet tot coördinatie van ontspanningsactiviteiten hoeft te beperken. Daarvoor hebbener al te veel kleurrijke figuren de dienst uitgemaakt in de eerbiedwaardige heer die het weldra honderdjarige VRG toch is.

Jan Loyens

Buiten zijn STELLA gekend om zijn verse belegde broodjes en verse soep

Café
IN DE COMMERCE

H. Hooverplein 16 22.55.78 3000 LEUVEN

ADVERTENTIE

Schwots enige kandidaat

POL & SOK — Er was vorige week geen speciale verkiezingsfeer te bekennen in en rond de gebouwen van de Van Erenstraat. Geen affiches, geen overvloedig drankmisbruik en geen sponsors. Nochtans vonden daar de kring-verkiezingen plaats van sociale wetenschappen.

Slechts één ploeg, Schwots, stelde zich kandidaat. Het traditionele verkiezingsdebat op woensdagavond verviel dan ook en werd vervangen door een gratis vat in Politika.

Donderdag was het dan de beurt aan de studenten om hun stem uit te brengen. 120 stemmers was het eerste kworum om een geldig resultaat te bekomen, de helft van de stemmen plus één was nodig om verkozen te worden.

Donderdagavond werd de uitslag plechtig bekendgemaakt op de verkiezingsvijf: 144 stemmers, 25 tegen en 119 voor. Schwots verkozen.

Maar wie of wat is Schwots eigenlijk?

De naam is een samensmelting van Schwung en Plots, twee ploegen die vorig jaar strede om de kring-titel. De ploeg heeft geen preses, maar heeft als opperste beslissingsorgaan het coördinatie-komitee (CoCo). Dit CoCo bestaat voorlopig uit drie personen: Koen Moens (1° lic politieke), Koen Steyaert (1° lic sociologie) en Herman Meuldermans (2° aan politieke). Verder is er dan ook de gebruikelijke ingewikkelde substructuur van werkgroepen (sociaal, sport, plakken, enz.). De voornaamste programma's zijn het opsmukken van het pol-en-sok-blaazon (afvalrichting, spotgemakkelijk, geen toekomst, enz.) en het streven naar demokratizering van het onderwijs in de geest van de ASR. Dat Schwots de dingen groots ziet mag blijken uit de plannen voor enkele massa-manifestaties. Zo wil men in november met een verkiezingsdebat annex manhattan-TD (de eerste in de geschiedenis van Pol-en-Sok) organiseren.

Jan Huysse

moet u es opieken wat ze van die laatste vraag gaan maken. Dat wordt dulle pret, morgenavond! ja, 'seen geintje van eh, van mij. Morgen, weet u, dat feestje met de collegae. Had ik gedacht aan een bloemlezingje, omde sfeer wat aan te zwengelen. hum, zo'n verzamelinkje domme antwoorden, beetje studentenhonin. Vandaar. ziet u, die laatste vraag. Weten ze volstrekt niet van stand niet in de cursus! voelt u 'em..?

Geniaal, m'n beste, geniaal

OH, DIERBAAR VLAANDEREN...

Scenario: Pascal Lefevre

Tekeningen: Katrien Van Schuylenbergh

EINDE

De Kunst van het Fotografieren

OOSTERLYNCK
vlamingenstraat 79 leuven 016/237140

AD VALVAS

Bios

• wo 27 maart: verkiezingen

Katechetika

- wo 27 maart: 100 dagen van de 2de licentie met voordrachten over andere godsdiensten.
- wo 27 maart: zingen lied Verstylen op binnenplein Maria-Theresia op 12.00 u tegen de raketten.
- di 23 april: verkiezingsdebat in Kleine Aula om 14.00 u
- wo 24 april: verkiezingen van 9.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 17.00 u

Kriminologie

• wo 27 maart: staking tegen de raketten.

Industria

- di 26 maart: paasontbijt tussen 7.00 en 9.00 u in Kafetaria (25/25 fr) Kantus om 20.00 u in Bierkelder (60/100fr)
- wo 27 maart: film "The gods must be crazy" (onder voorbehoud) om 20.00 u in lokaal A 107 (30/60fr).
- do 28 maart: kaas-en wijnavond om 20.00 u in Kafetaria (120/180)
- Fotowedstrijd: 22 maart afslui-

ting van de inzendingen, 25 maart beraadslaging van de jury, 26, 27 en 28 maart tentoonstelling van de ingezonden foto's in de gangen van Groep T en do 28 maart om 19.00 u prijsuitreiking in Kafetaria.

Klio

• do 28 maart: TD in zaal Albatros vanaf 22.00 u

Medika

• vr 29 maart: verkiezingen in AV, Minderbroederstraat 17 om 14.00 u

Pedagogie en Psychologie

• di 26 maart: fietseling tegen de raketten

Pol & Sok

• wo 27 maart: staking tegen de raketten

Wina

• wo 27 maart: officiële inschrijving op de Hallen voor Wetenschappen, voormiddag vanaf 9.00 u. Prof. Wannier brengt poëzie uit eigen werk in 't Tafelrond, Grote Markt 4 van 14.30 tot 15.30 u

